

BAREM PENTRU PROFILUL UMANIST
100 de puncte

Nr	Itemul	Variante acceptabile	Specificări	Punctaj total
1.	Propune câte un sinonim contextual pentru cuvintele: <i>cartea, să vă liniștiți, fala, uneltiri.</i>	Se vor accepta sinonime contextuale: <i>cartea – scrisoarea, epistola etc. ;</i> <i>să vă liniștiți – să vă potoliți, să vă domoliți etc. ;</i> <i>fala – mândria, faima, gloria, trufia etc.;</i> <i>uneltiri –intrigi, comploturi etc .</i>	1+1+1+1 Câte 1 punct pentru fiecare sinonim contextual adecvat.	4 puncte
2.	Rescrie din text 4 lexeme ce desemnează funcții dregătorești în statul medieval.	Se vor accepta 4 lexeme din șirul: <i>portar, aprozi, hatman, visternic, pârcălab.</i>	1+1+1+1 Câte 1 punct pentru fiecare lexem rescris corect.	4 puncte
3.	Numește titlul unei drame din literatura română, indicând și autorul acestui text.	Se va accepta titlul unei drame, cu indicarea corectă a autorului.	1+1 1 punct pentru titlul solicitat; 1 punct pentru numele autorului.	2 puncte
4	Include în enunțuri dezvoltate două expresii sau locuțiuni care conțin lexemul <i>țară</i> .	Se vor accepta enunțuri dezvoltate în care se includ două expresii sau locuțiuni care conțin lexemul <i>țară</i> , de exemplu: <i>a pune țara la cale</i> – a conduce, a administra o țară; a discuta o chestiune importantă fără a avea competența necesară; <i>a se duce în țară</i> – a se duce în lume; <i>Țara lui Cremene (a lui Papură-Vodă)</i> – loc fără stăpân, unde fiecare face ce vrea; <i>a plăti (cât) un colț de țară</i> – a valora foarte mult; <i>peste nouă (sau șapte) mări și peste nouă (sau șapte) țări</i> – foarte departe; <i>a afla târgul și țara</i> – a afla toată lumea; <i>a se pune cu țara</i> – a se pune în conflict cu toată lumea; <i>la colț de țară și la mijloc de masă sau la mijloc de masă și la colț de țară</i> – într-un loc ferit de primejdii; <i>a noua țară</i> – până la (sau de la) mari depărtări; <i>a ajunge (sau a se face, a rămâne) de poveste în</i>	1+1+1+1 2 puncte (1+1) pentru fiecare expresie sau locuțiune corectă; 2 puncte (1+1) pentru fiecare enunț dezvoltat care conține expresia/ locuțiunea corectă.	4 puncte

		<i>țară</i> – a i se duce cuiva vestea, a ajunge de pomină etc.		
5	Exprimă, în două enunțuri, esența învinuirii aduse lui Luca Arbore de către domnitorul Ștefăniță.	Se vor accepta două enunțuri în care se exprimă esența învinuirii: <i>complot, uneltiri împotriva lui Ștefăniță, năzuința de a domni a lui Arbore.</i>	1+1 Câte 1 punct pentru fiecare enunț în care se exprimă esența învinuirii.	2 puncte
6	Explică, în 2 enunțuri, două funcții distincte ale didascaliilor din secvența subliniată în text.	Se vor accepta două enunțuri în care: -se identifică didascaliile; -se precizează rolul pe care îl au didascaliile în caracterizarea personajelor: <i>prezentarea în opoziție a trăirilor/reacțiilor /trăsăturilor personajelor; gestică; modalități de comunicare: nonverbale și paraverbale etc.</i>	2+2 2 puncte (1+1) pentru funcțiile identificate ale didascaliilor; 2 puncte pentru explicarea rolului didascaliilor selectate. Se oferă <i>1 punct</i> dacă explicația este incompletă.	4 puncte
7	Schițează, într-un text coerent în spațiul rezervat, portretul moral al personajului Luca Arbore, așa cum se desprinde din fragment.	Se va accepta un text coerent în care se schițează portretul moral al personajului: <i>om onest, stăpânit, înțelept, fidel domnitorului și amintirii despre gloria de altădată a lui Ștefan cel Mare, bun părinte, are autoritate în fața boierilor, dedicat țării, curajos etc.</i>	2+2+1 2 puncte pentru că textul se referă la portretul moral al personajului; 2 puncte pentru că portretul moral schițat se desprinde din fragmentul dat; 1 punct pentru coerența textului.	5 puncte
8	Analizează, în text coerent de 5-6 rânduri, sugestia contextuală a unei figuri de stil din secvența: <i>O casă părăsită în care nu se mai aud cântece de bucurie, ci, din vreme-n vreme, se lasă câte-o pasăre ostenită, își spune jalea și dorul, și se duce, lăsând în urma ei zidurile ruinate și ierburile crescute pe ziduri...</i>	Se va accepta un răspuns în care: a) este nominalizată figura de stil; b) este rescrisă complet figura de stil nominalizată; c) este analizată structura figurii de stil/ modul cum s-a construit; d) este evidențiată sugestia contextuală a figurii de stil analizate.	1+1+1+2 1 punct pentru nominalizarea corectă a figurii de stil; 1 punct pentru rescrierea completă a figurii de stil nominalizate; 1 punct pentru analiza figurii de stil; 2 puncte pentru evidențierea sugestiei contextuale a figurii de stil analizate.	5 puncte

9	Comentează, într-un text coerent de 6-8 rânduri, motivul literar al paternității în textul dat, în raport cu același motiv dintr-un alt text din literatura română (numește textul și autorul, citează din textul ales).	Se va accepta un text coerent, în care a fost explicat motivul literar al <i>paternității</i> în acest text, în raport cu același motiv dintr-un alt text din literatura română. Se va urmări: - dacă a fost relevată semnificația motivului literar al <i>paternității</i> în textul dat; specificul lui; - dacă a fost reperat mijlocul prin care se accentuează / se exprimă acest motiv; - dacă textul pentru raportare este ales adecvat; - dacă s-a interpretat motivul <i>paternității</i> în textul ales.	2+1+2+1 2 puncte pentru relevarea semnificației motivului literar al <i>paternității</i> ; 1 punct pentru referința exactă la textul ales pentru comparație: titlul, numele autorului; 2 puncte pentru referințe directe la textul analizat, interpretarea motivului; 1 punct pentru citarea din textul ales.	6 puncte
10	Interpretează, în 3 enunțuri, valoarea stilistică a două verbe la modul imperativ din text.	Se vor accepta trei enunțuri care conțin: - identificarea a 2 verbe la modul imperativ; - explicarea faptului că verbele la imperativ exprimă un ordin, poruncă, îndemn etc.; - analiza valorii stilistice, de exemplu: ✓ efectul de teatralizare exprimat prin ordinele lui Ștefăniță (<i>Citește! Vorbește! Judecați!</i>) adresate lui Arbore și boierilor; insistența ostentativă a lui Ștefăniță; ✓ reluarea imperativului <i>Jură!</i> pentru evidențierea dorinței boierilor de a scoate la iveală adevărul/ nevinovăția lui Arbore; ✓ exprimarea atitudinilor lui Arbore (<i>uitați-vă, mărturisiți, mă iartă</i>) etc.	2+1+2 2 puncte pentru identificarea verbelor la modul imperativ; 1 punct pentru precizarea specificului verbelor la imperativ; 2 puncte pentru relevarea efectului stilistic al verbelor la modul imperativ.	5 puncte
11	Propune un titlu sugestiv pentru fragmentul dat, argumentându-ți opțiunea într-un enunț.	Se va accepta orice titlu sugestiv pentru textul dat, cu o argumentare pertinentă.	1+1 1 punct pentru titlul sugestiv; 1 punct pentru argumentarea opțiunii.	2 puncte
12	Elaborează, în spațiul rezervat, un anunț, valorificând datele legendei: Te numești Marin/Marina Ciocanu. Studiezi la liceul Gaudeamus din mun. Chișinău. Organizezi împreună cu membrii clubului științific al școlii o	Se va accepta: Textul unui anunț despre organizarea conferinței: <i>denumirea evenimentului, timpul, locul desfășurării, nominalizarea organizatorilor, semnătura.</i> În text se vor utiliza convenții specifice acestui tip de compunere.	1+1+1+1+1+1 1 punct pentru denumirea documentului; 1 punct pentru denumirea evenimentului; 1 punct pentru indicarea timpului desfășurării evenimentului; 1 punct pentru indicarea locului	7 puncte

	<p>conferință pe tema: „Personalitatea istorică versus personajul istoric în literatura română”, care va avea loc în biblioteca școlii, pe data de 15 martie 2023, cu începere de la ora 14:00.</p> <p>Vei semna anunțul.</p>		<p>desfășurării evenimentului; 1 punct pentru nominalizarea organizatorilor; 1 punct pentru respectarea marginii și a alineatelor; 1 punct pentru semnătură.</p>	
13	<p>Argumentează, în două teze (raționament + exemplu), apartenența textului la genul dramatic.</p>	<p>Se vor accepta două teze construite corect: raționament+exemplu, ce demonstrează apartenența textului la genul dramatic, de exemplu:</p> <p>a) mod de expunere direct, prin intermediul replicilor (+exemplu); b) replici precedate de numele personajelor (+exemplu); c) indicații scenice (+ exemplu); d) conflict dramatic (+ exemplu) etc.</p>	<p>2+2 2 (1+1) puncte pentru raționamente corecte; 2 (1+1) puncte pentru exemple plauzibile. Se va acorda 1 punct pentru raționamentul neînsoțit de exemplu; 0 puncte pentru exemplu fără raționament.</p>	4 puncte
14	<p>Meditează, în text coerent de 6-7 rânduri, asupra afirmației din text: <i>Când se năpustesc vânturile, nu s-aude om pe om... Și mânia n-are urechi...</i></p>	<p>Se va accepta un text cu caracter de meditație asupra afirmației.</p>	<p>2+2+2 2 puncte pentru caracterul meditativ al textului produs; 2 puncte pentru valorificarea cuvintelor-cheie ale enunțului dat; 2 puncte pentru originalitatea abordării afirmației.</p>	6 puncte

15	Redactează un eseu argumentativ de 1-1,5 pagini, în raport cu ideea lui Ion Luca Caragiale: <i>Istoria pentru noi trebuie să fie un izvor nesecat de poezie sănătoasă, un șir de icoane sfinte de unde să căpătăm totdeauna învățatură de adevăr și insuflare de virtute.</i>	Se va accepta un eseu argumentativ în care s-au realizat următoarele: a) exprimarea clară a opiniei; b) formularea a două teze distincte; c) susținerea fiecărei teze cu câte un argument; d) referința la două texte din literatura română, studiate sau citite independent, care confirmă tezele enunțate.	3+2+4+4+6+1 3 puncte pentru respectarea structurii eseului argumentativ; 2 puncte pentru exprimarea clară a opiniei; 4 (2+2) puncte pentru formularea a două teze distincte; 4 (2+2) puncte pentru susținerea fiecărei teze cu câte un argument; 6 (3+3) puncte pentru referința la două texte literare studiate sau citite independent (titlu, autor, referință directă la text), care confirmă tezele enunțate; 1 punct pentru respectarea limitei de întindere.	20 de puncte
----	---	--	---	---------------------

REDACTARE (20 de puncte)

Nr.	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)		Punctaj total
		Condiții de acordare a punctajului	Distribuirea punctajului	20
1.	Structurarea adecvată a textului propriu (se referă la eseu din itemul 15!).	Se acordă în cazul unei lucrări structurate și organizate conform cerințelor față de eseu.	2 Cele 2 puncte vor fi distribuite după principiul calitativ: • claritatea ideilor — 1 punct; • consecutivitatea ideilor — 1 punct.	2 puncte
2.	Calitatea mesajului scris: coerență și coeziune.	Se acordă punctajul întreg (3 puncte), dacă textele produse sunt coerente.	3 Se acordă punctajul întreg (3 puncte), dacă textele produse sunt coerente. Se acordă 2 puncte, dacă se atestă anumite (1-2) curențe de organizare logică și gramaticală a textului. Se acordă 1 punct, dacă se atestă anumite (3-5) curențe de organizare logică și gramaticală a textului. Se acordă 0 puncte, dacă se atestă anumite 6 și mai multe curențe de organizare logică și gramaticală a textului sau dacă textele nu vădesc coerență și coeziune.	3 puncte

3.	Corectitudinea stilistică, alegerea registrului stilistic corespunzător tipologiei textului scris.	Se acordă 5 puncte pentru corespunderea textelor produse cu stilul solicitat și respectarea normei stilistice a limbii.	2+3 2 puncte pentru alegerea registrului stilistic adecvat textului produs. 3 puncte pentru respectarea normei stilistice a limbii române literare. Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli de stil. <ul style="list-style-type: none"> • Se acordă 3 puncte, dacă au fost comise doar 2 greșeli. • Se acordă 2 puncte, dacă au fost comise 3-4 greșeli. • Se acordă 1 punct, dacă au fost comise 5-6 greșeli. • Se acordă 0 puncte, dacă sunt comise 7 și mai multe greșeli de stil. 	5 puncte
4.	Respectarea normelor ortografice și gramaticale.	Se acordă punctajul întreg (5 puncte), dacă numărul de greșeli ortografice sau gramaticale nu depășește 1.	5 Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli ortografice sau gramaticale. <ul style="list-style-type: none"> • Se acordă 4 puncte, dacă au fost comise 2-3 greșeli. • Se acordă 3 puncte, dacă au fost comise 4-5 greșeli. • Se acordă 2 puncte, dacă au fost comise 6-7 greșeli. • Se acordă 1 punct, dacă au fost comise 8-9 greșeli. • Se acordă 0 puncte, dacă sunt comise mai mult de 11 greșeli ortografice și/sau gramaticale. 	5 puncte
5.	Respectarea normelor de punctuație.	Se acordă punctajul întreg (5 puncte), dacă numărul de greșeli de punctuație nu depășește 1.	5 Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli de punctuație. <ul style="list-style-type: none"> • Se acordă 4 puncte, dacă au fost comise 2-3 greșeli. • Se acordă 3 puncte, dacă au fost comise 4-5 greșeli. • Se acordă 2 puncte, dacă au fost comise 6-7 greșeli. • Se acordă 1 punct, dacă au fost comise 8-9 greșeli. • Se acordă 0 puncte, dacă sunt comise mai mult de 11 greșeli de punctuație. 	5 puncte